

Descoperirile astronomice sunt în prezent atât de numeroase, încât există un mare decalaj între volumul de date cunoscut de specialiștii din domeniu și cel care ajunge la cunoștința marelui public și, în consecință, intră, ca denumiri, în terminologia populară.

Astronomia este, în concluzie, nu numai o știință veche de când lumea, ci și una esențială pentru destinele umanității.

Cosmin Căprioară⁷

*

Oliviu Felecan, Alina Bugheșiu (eds.), *Name and Naming. Proceedings of the Sixth International Conference on Onomastics "Name and Naming" (In)correctness in Onomastics (ICONN 6, Baia Mare, September 5-7, 2023)*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2024, 984 pag.

După cum ne-au obișnuit, situând o atare problematică într-o tradiție de un înalt nivel științific, colegii universitari de la Baia Mare au scos de sub teascurile tiparniței încă un volum masiv conținând o selecție din comunicările prezentate la cea de-a VI-a ediție a Conferinței Internaționale de Onomastică „Numele și Numirea” (desfășurată în frumosul mediu băimărean în luna septembrie a anului 2023), având ca temă, de data aceasta, *(In)corectitudinea în onomastică*.

În *Cuvântul-înainte*, semnat de cei doi editori, Oliviu Felecan și Alina Bugheșiu, sunt prezentate limpede semnificațiile și motivațiile temei avute în vedere cu acest prilej: „Tema conferinței ICONN 6 din 2023 a fost *(in)corectitudine în onomastică* și comportă o dublă semnificație. Pe de o parte, trimite cu gândul la reconsiderarea unor teorii denominative, a unor etimologii și ipoteze mai vechi, care, pe măsura trecerii timpului, s-au dovedit depășite și necesită corecturi sau îmbunătățiri. Pe de altă parte, conceptul de *(in)corectitudine în onomastică* se asociază cu cel de corectitudine/incorectitudine în politică. Subiectul, promovat ideologic, este cât se poate de actual și contribuie la redefinirea unor fenomene sociale, nu în ultimă instanță, a unor cuvinte/nume, a unor evenimente istorice, a unor denumiri geografice ș.a., întrucât viziunea contemporană are noi perspective, grila hermeneutică și sensibilitățile recente punând în prim-plan altfel de valori.” (p. 13).

Tot aici este înfățișat și un bilanț realmente impresionant: evenimentul respectiv a stârnit interesul cercetătorilor din întreaga lume, reflectat în numărul ridicat de participanți (nu mai puțin de 106), reprezentând 22 de țări, și anume Austria, Brazilia, Bulgaria, Canada, Cehia, Elveția, Estonia, Franța, Germania, Ghana, Italia, Japonia, Lituania, Marea Britanie, Polonia, Portugalia, România, Rusia, SUA, Ucraina, Ungaria, Zimbabwe.

Cele mai multe texte cuprinse în acest volum constituie în mod cert contribuții la domeniul onomasticii. Unele texte sunt veritabile studii, prezentând un material lingvistic foarte bogat, clasificat după criterii riguroase. În acest sens, editorii declară următoarele: „În urma procesului de evaluare double blind peer review, majoritatea lucrărilor (71) susținute în secțiunile conferinței au fost acceptate spre publicare, fiind reunite, în cartea de față, în patru mari capitole, relativ bine echilibrate ca număr de

⁷ Universitatea „Ovidius” din Constanța.

studii: *(In)corectitudine în antroponimie* (18 lucrări), *(In)corectitudine în toponimie* (14 studii), *(In)corectitudine în numele din spațiul public* (21 de articole), *Teorie onomastică. Traductologie, Onomastică literară și Cinema/jocuri video* (18 lucrări). În cadrul acestora, succesiunea studiilor (31 în limba engleză, 28 redactate în română, 5 în italiană, 4 în germană, 3 în franceză) s-a făcut în conformitate cu criteriul alfabetic al numelor autorilor.” (p. 14). Dintre lucrările publicate în volum, ne-au atras atenția (prin atractivitatea subiectelor și, mai cu seamă, prin și seriozitatea abordării) o serie de lucrări, pe care le consemnăm mai jos, grupate tematic (după criteriile editorilor).

Citind primul capitol, *(In)corectitudine în antroponimie*, specialiștii vor putea profita științific de pe urma lucrărilor scrise de autori precum: Eduardo Tadeu Roque Amaral, *The influence of identity and social factors in the selection of anthroponyms for political life in Brazil*; Adrian Chircu, *Nume românești în veșminte ungurești în Însemnări din Breazova (Țara Hațegului)*; Kitti Hauber, *Personal names of the German minority in the light of the Habsburg-Hungarian political battles of the 18th century*; Evelin Mozga, *Name borrowing and name adaptation in the historical system of old Hungarian personal names*; Rozalia Colciar, *Câteva precizări asupra unor antroponime din localitatea Feleacu (jud. Cluj)*; Daiana Felecan, *Congruență, (in)corectitudine și adevărat în cazul antroponimelor etc.* În această zonă, nu lipsesc studii consacrate unor chestiuni precum „tabuul” ori „damnarea” de natură onomastică, dar și practica atribuirii de „porecle”. Să se vadă, de exemplu, lucrările semnate de Simona Goicu-Cealmof, „*Soarta*” unor antroponime damnate; Domenico Giuseppe Muscianisi, *The name Jesus in Iberia: A linguistic and cultural study in onomastic taboo*; Alexandra Iliescu-Bujor, *Fenomenul poreclirii în politica românească între corectitudine și incorectitudine*; Gabriela-Sinziana Ioaneș, *Corectitudine/incorectitudine în atribuirea poreclelor din perioada comunistă*.

Al doilea capitol, *(In)corectitudine în toponimie*, cuprinde aspecte deopotrivă de captivante (din toponimia românească, precum și din cea străină), dintre care ne mărginim să le menționăm pe următoarele: Marit Alas, *(In)correctness in place names: Change and preservation of Estonian place names*; Rita Baranauskienė, Ilona Mickienė, *Street naming in Kaunas: Changes in urbanonyms originating from personal names*; Andrea Bölcskei, *Recent changes to Budapest street names*; Henryk Duszyński-Karabasz, *Entkommunisierung der Straßennamen in Polen (am Beispiel der Vorschläge der Bewohner von Bydgoszcz in der Woiwodschaft Kujawien-Pommern in Polen)*; Daniela Butnaru, Ana-Maria Prisacaru, *Reconsiderarea unor propuneri etimologice din Toponimia românească de Iorgu Iordan*; Oliviu Felecan, *(In)corectitudine în redenumirea unor străzi ca urmare a războiului ruso-ucrainean*; Emma Tămăianu-Morita, *Of plum trees, lotuses and snakes: Cultural functions of naming and re-naming in Japanese toponymy*.

Al treilea capitol, intitulat *(In)corectitudine în numele din spațiul public*, conține o diversitate de probleme examinate, dintre care unele (chiar și după titlul articolelor numai) se vădesc a fi subiecte originale și de actualitate: Octavian Gordon, „*Reorientări*” onomastice corecte politic în spațiul ortodoxiei românești; Dumitru Loșonți, *Forme greșite în onomastica din Transilvania*; Ephraim Nissan, *When historical, current, or proposed zoonyms are politically incorrect, or then are otherwise communally insensitive*; Ioan-Nicolae Pop, *Diversitatea denominativă în podcastul românesc (în contextul conceptelor de in/corectitudine politică)*; Silvia Corino Rovano, *Brevetti tessili di epoca fascista*.

În fine, al patrulea capitol, *Teorie onomastică. Traductologie, Onomastică literară și Cinema/jocuri video*, ar putea să pară că reprezintă un grupaj *miscellanea*, cel puțin la fel de variat ca secțiunea precedentă. În realitate, dincolo de unele subiecte inedite (atingând și zona didactică), se detașează tema „numelor de personaje în literatură”, tratată din diverse perspective, care invită și la reconsiderări teoretice. Iată câteva: Alina Bugheșiu, *Names of characters in animated series of the 1990s, between linguistic creativity and sociocultural critique*; Codruța Cozma, *(In)corectitudine în opera sadoveniană*; Tamás Farkas, *Names for non-existing places and persons. Names and naming in sci-fi and fantasy fiction*; Silvia Iluț, *Corectitudine/incorectitudine în onomastica eminesciană*; Grant W. Smith, *Names and sources in Shakespeare's Othello*; Tünde-Emese Șterța, *Elemente antroponomastice în textele literare cuprinse în manualele clasei a IV-a*.

Miza acestei dări de seamă nu a fost aceea de a scrie o recenzie propriu-zisă, ci de a face o prezentare-semnalare, constituind, mai curând, o recomandare de lectură adresată specialiștilor interesați de un asemenea domeniu.

Cristinel Munteanu⁸

⁸ Universitatea Internațională „Danubius” din Galați.